

PROTOCOL FAT BUN DA LA RADUNANZA CUMÜNALA DALS 04 lügl 2013

Protocol no. 5

Radunanza cumünala dals 15 avrigl 2013, 20.15 - 23.15

Preschaints: 75 votantas e votants

S-chüsà: M. C., R. Z, M. R, J. B., G. A.i, M. S., D. A.

Il Capo bivgnantescha a votantas e votants. La radunanza ais gnüda convocada in basa da la constituziun cumünala ed el dumonda sch'inchün haja da far objecziuns. Quai nun ais il cas, uschè cha la glista da tractandas vain approvada sco preschantada.

Ün salüd special drizz'el als signuors, E. S., P. G., dr. iur. P. A. V.I ed a R. M.

D. V. giavüscha, cha la radunanza as splaja in möd fair ed appellescha da laschar d'vart fatschendas privatas e persunalas. El agiundscha, cha sbagls succedan be là ingio chi vain eir lavurà.

Sco scrutinadurs vegnan destinats C. C. e R. Z.

1. Protocol

Il protocol no. 4 da la radunanza dals 13 december 2012 vain prelet da l'actuar. A. Z. giavüscha pro seis votum, suot la tractanda Varia, da cumpletter quel culla seguainta frasa: *A. Z. instà sülla prelecziun da sia charta, sün quai chunc'il Capo il pled a la votanta.*

Il protocol vain approvà, cun vusch unanima, in resguardond l'adattamaint culla frasa manzunada survart.

2. Dumonda da credit da fr. 100'000.00 pel proget d'innaiver Vastur – Sent Sanaziun prüm'etappa (on da construcziun 1998)

E. S., directer da las pendicularas Motta Naluns, preschainta la fatschenda. L'indiriz d'innaiver culs condots as rechatt'in ün stadi desolat. In basa d'alchüns transparents as pon ils votants persvader dal nosch stadi e pustüt dal bsögn d'üna sanaziun. L'indiriz chaschun'in quel stadi ün retard da l'innaiver, quai chi ha per consequenza d'ün augmoint dals cuosts. Ils cuosts pellas lavuors da sanaziun s'amuntan a total fr. 150'000.00.

La clav da scumpart 2/3 cumün ed 1/3 pendicularas d'eira gnüda decisa dal 2003 cun tuot ils cumüns da l'Engiadina Bassa, specialmaing culs cumüns da concessiun Ftan e Sent. Il Capo, manzuna cha la pista dal Sömmi significha per nos cumün üna sporta ourd'vart importanta ed uschè propuon'il Cussagl d'aderir a la dumonda da credit. Ultra da quai fa el attent sül fat, cha'l cumün da Sent ha augmantà dal 2004 las taxas pella finanziaziun dal proget d'innaiver. Quel augmoint chaschun'entradas da ca. fr. 70'000.00 l'on daplü ed uschè nu tangheschan quels cuosts in möd direct las finanzas dal cumün.

Da la discussiun nu vain fat adöver. La votaziun vain fatt'averta. La radunanz'approv'il credit da fr. 100'000.00 cun 65 cunter 0 vuschs, pro 10 abstenziuns.

Il Capo ingrazch'a sar E. pella preschantaziun da la tractanda e til giavüscha bun arriv a chasa.

3. Dumonda da credit da fr. 50'000.00 pel cudesch (cronica) dal cumün da Sent

Il vicecapo dà ün'introducziun. Sün intimaziun da M. P., chi's ha declerà pront d'ir in tschercha da fauturs, ha il Cussagl trattà la fatschenda e decis d'entrar in quella ed uschè da suottametter la dumonda pel credit necessari a la radunanza cumünala. La somma da fr. 50'000.00 s'inclegia sco part maximala chi gess a charg dal cumün. Tuot tenor las contribuziuns chi's survain chala quella.

P. E. G., chi realisescha l'ouvra, preschainta la fatschenda e repassa in basa da transparents parts da l'istorgia da Sent, chi spordsch'als votants ün buna survista dal concept previs, dimena:

La prüma part cumpiglia la cuntrada

La sequonda part cumpiglia l'istorgia

La terza part cumpiglia umans e populaziun

Plünavant includa l'editur in seis cudesch las spartas sco p.ex.

L'aglomeraziun, la politica, l'agricultura, il servezzan, la mansteranza, il turissem e sport, il trafic, la cultura, la baselgia e la scoula.

A. L.

Voul savoir, scha'l cudesch vain edi in lingua rumantscha. L'editur til po respunder, cha primarmaing saja quel previs in lingua tudais-cha, però cha tal vain muni cun üna pruna citats e documaints in lingua rumantscha.

M. P.

Manzuna da vulair provar da chattar la somma da fr. 100'000.00. El passará pro tuot-tas instituziuns ad el cuntschaintas per raggiundscher quel böt. Ultra da quai pre-vezz'el da pichar porta prols possessurs da sequondas abitaziuns in nos cumün. El appellescha a la radunanza, sch'inchün ha cungnuschentschas d'ev. funtanas da munaida, schi cha quel as po volver vers sia persuna.

La votaziun vain fatt'averta. La radunanz'approv'il credit da fr. 50'000.00 cun 64 cunter 1 vusch, pro 10 abstenziuns.

4. **Revisiun parziala da la ledscha d'impostas**

Orientaziun pella cumünanza d'urna

L'actuar preschainta la fatschenda. Il Grond Cussagl vaiva deliberà als 31 avuost 2012 la revisiun da l'art. 184 da la ledscha d'impostas chantunala. La Regenza ha miss in vigur quella süls 1. schner 2013.

Pertoc in fatschenda ais tanter oter l'art. 21 da la ledscha chantunala. Cun quella revisiun subischa quel seguainta müdaziun resp. complettaziun:

Art. 21 / Erbschafts- und Schenkungssteuer

.....Für Preise und Ehrengaben des Kantons liegt die Steuerhoheit bei der Wohnsitzgemeinde des Empfängers. Hat dieser seinen Wohnsitz ausserhalb des Kantons, ist die Stadt Chur zur Steuererhebung berechtigt.

Il plü suvent drizz'our'il Chantun premis e donaziuns d'onur, sco premis da cultura, premis da recugnuschentscha e premis da promoziun. Quels premis e donaziuns vegnan qualificats sco regals.

La suveranità d'impostas da l'imposta cumünala da regal per premis d'eira **fin da qua** pro la cità da Cuaira sco residenza dal Chantun resp. da la Regenza, dimena ün fat chi manaiva a resultats malcuntaints.

Uschè ais **nouv** la suveranità d'impostas da l'imposta cumünala da regal per premis pro'l cumün da domicil dal retschevüder. Sch'ün cumün vuol però inchaschar l'imposta as sto el procurar la basa per quai, dimena la ledscha cumünala sto eir gnir suottamissa ad üna müdaziun. l's tratta da l'art. 7 chi fixa il subject d'imposta. Quel vain complettà cull'alea c.

Art. 7

Subject d'imposta

Suottamiss a l'imposta es il retschevüder da la donaziun, scha.....

c) el ha domicil i'l cumün da Sent al mumaint da la distribuziun da premis e donaziuns d'onur dal Chantun

In sen sco survart manzunà gnarà quista fatschenda suottamissa a la cumünanza d'urna.

5. Aquist dal stabilimaint Posta / orientaziun pella cumünanza d'urna

Il Capo preschainta la fatschenda. In möd introductiv as retir'el sün seguaintas parts da protocols da la radunanza:

Radunanza cumünala dals 24 october / 44 persunas

Tractanda: Cumprita stabilimaint da la Posta – orientaziun per suottametter a la cumünanza d'urna

Our dal ravuogl da la radunaza vain fatta la proposta da metter inavo la chosa e da's tour il temp per sclerir tuot las dumondas amo avertas. In vista cha la Posta nun es pronta da tardivar la vendita dal stabilimaint es il Cussagl cumünal percurter da l'avis cha'l cumün da Sent nu possa mancantar la schanza da s'aquistar quist lö central e fa la proposta da dumandar a la cumünanza d'urna per la cumprita e per alchüns adattamaints da fabrica interns ün credit da frs. 1'100'000.--.

La radunanza decida cun 20 cunter 12 vuschs da proseguir la proposta dal Cussagl cumünal e da metter la dumonda pel credit da frs. 1'100'000 davant la cumünanza d'urna.

Radunanza cumünala dals 12 avriegl 2012 / 55 persunas

Tractanda: Stabilimaint da la Posta

In connex cul stabilimaint da la Posta s'han concentradas las retscherchas pustüt süls cuosts per la sanaziun energetica dal stabilimaint chi s'amuntan sün raduond fr. 500'000.-- e süllas differentas variantas pussiblas per las tualettas publicas cun cuosts calculats tanter raduond fr. 100'000.-- fin 200'000.--. Culs cuosts da cumprita as rivess uschea, tuot tenor varianta per las tualettas publicas tschernüda, sün cuosts totals da raduond fr. 1.6 fin 1.7 milliuns invezza dals 1.1 milliuns dal proget preschantà dal 2011.

Il Capo manzuna cha'l böt dal Cussagl ais da comprar tuot il stabilimaint da la Posta, però da tour a nüz be quella part cha'l cumün bsögna pellas localitats dal büro da turissem e per l'agentura da Posta (ca. 60 m2). Implü surpigliess il cumün duos plazzas da parcar davant l'object. Cuosts da sanaziun nu gessan a charg dal cumün d'impersè dal cumprader, chi surpigliess tuot il rest da la chasa.

A.G.

Il president dal turissem Sent manzuna, cha'ls respunsabels dal turissem sun pronts da surlaschar las localitats sü Schigliana al cumün e da far müdada giò i'l stabilimaint da la Posta. Quel barat sto però gnir inscrit.

Ch. A. F.

1. Dumonda: Che succeda quai schi nu gratiaja da chattar ün cumprader? El propuona, adonta quel fat, cha'l cumün dess in mincha cas comprar l'object.
2. Dumonda: Co füess la situaziun in 20 ons – stuvess là il cumün as partecipar vi da la società in condomini cun cuosts da sanzaiun, quai i'l cas sch'el possedess amo la part chi nu pudess gnir vendüda? Il Capo po respunder cha'l cumprader stuvess s'obliar da surtour ils cuosts be pella prüma sanaziun energetica.

H. S.

Dumonda che chi succeda cul üert in cas scha las duos abitaziuns gnissan vendüdas? In quel cas gess il üert al cumprader.

Ultra da quai propuon'ella da suottametter a la cumünanza d'urna las duos dumondas in möd independent e na intretschà, dimena üna per la dumonda dal credit da fr. 900'000.00 e l'otra per la vendita da las duos abitaziuns per almain fr. 500'000.00. In quel möd po gnir evità il privel, cha'ls votants chi voutan conceder be il credit, però na la vendita, nu s'expriman cunter tuottas duos dumondas.

M. L.

Dumonda al cusgliader giuridic, scha'l fat cha'l Cussagl vout vender üna part dal stabilimaint as confà culla decisiun da la radunanza cumünala dals 24 october 2011. Seguond seis avis, sto la radunanza sco prüm revgnir a quella decisiun e pür lura trar ün'otra decisiun, quai seguond art. 37 da la constituziun cumünala.

Quel orientescha sco segua: Tenor constituziun actuala in vigur nun ha la radunanza cumünala resp. d'orientaziun ingüna cumpetenzza da trar decisiuns a man da la cumünanza d'urna. Seguond ledscha chantunala da cumüns ais quai l'oblig dal Cussagl cumünal da preschantar a la radunanza las fatschendas, però be in sen orientativ, mo sainza decisiun. El po tour incunter inguids, propostas ed impuls ad examinaziun per ev. integrar quels a man da la cumünanza d'urna. Quai significha, cha la radunanza dals 24 oct. 2011 nu vess gnü la cumpetenzza da trar quella decisiun da fr. 1,1 miu.

Ch. A. F.

Ais da l'avis, chi's sto definir cler che böt chi's ha, dimena as voul vender subit la part na bsögnaivla pel cumün obain sgürar üna jada il local pella Posta e turissem. Eir quai füss pussibel, causa cha las duos abitaziuns nu's rechattan in nosch stadi, voul dir cha las investiziuns nun ha da gnir fattas subit.

A.P.

Manzuna, cha'l Cussagl nu vuless investir i'l object, quai per spargnar quella munaida. Uschè fa quai sen, scha'l Cussagl survgniss da la cumünanza d'urna la cumpetenzza pell'opziun da vendita.

A.M.

Il Capo declera, cha'l böt dal Cussagl saja cler da perseguitar üna varianta maigra pel cumün e cha quella po be esser la vendita da la part chi nu vain bsögna.

In quist'ocasiun po el manzunar, chi sajan avantman interessents chi han inoltrà offertas fich interessantas. El nu po però hoz dar cuntschaint inguotta, causa cha'l cumün po pür entrar in trattativas davo che'l ais possessur da l'object. Ils cuosts restants pel cumün gnaran a star per bainquant plü bass co quai cha la calculaziun qua preschantada demuossa. El ais surparis in möd positiv da quel fat.

P. B.

S'exprima cler pella cumpra da la Posta. Plünavant manzun'el chi dess gnir tgnü in ögl la pussibilità d'eriger tuletta publicas suotvart vers il üert. Il Capo manzuna cha quai saja sgür pussibel.

Dumeng Jann agiundscha, cha sco prüm pass saja uossa da far culla cumpra da l'object, davo po gnir trattà cul nouv possessur e là sarà la situaziun madüra per trattativas in quella direcziun.

A.B. B.

Voul savair scha la Posta va d'accord cul fat, cha'l cumün venda davo la gronda part da l'object. Quai po il Capo confermar.

U. D.

Nu po incleger, perche cha'l cumün sto s'intermetter da quista fatschenda e dar oura munaida. Quai ais, seguond seis avis, fatschenda da la Posta.

Il vicecapo rend'attent, chi's tratta qua d'ün fat da plü gronda portada pel cumün co be da la dumonda, schi dess gnir dat oura munaida o na.

C. S.

As retira sülla cronica da C. V. chi demossa cha dal 1984 fin 1996 ha la Posta fingià investi la somma da fr. 600'000.00 i'l concept Posta e lö central in cumün. Seguond el ais quai la lezcha da la Posta da chattar qua üna buna soluziun tanter, Posta turissem e grotta da cultura.

A.Z.

Voul savair sch'ella ha inclet quai güstamaing, cha la radunanza po bain discuter, propuoner e portar aint impuls, mo cha'l Cussagl po preschantar üna fatschenda a l'urna sco ch'el voul. Quai tilla vain confermà dal cusgliader giuridic.

M. W.

La cusgliera declera, cha'l Cussagl sto uossa examinar co chi's po rivir al böt e manzuna, chi nu's po invlidar la situaziun finanziaria dal cumün chi pretend'üna soluziun maigra.

J. C. R.

Manzuna, cha fingià l'anterior Cussagl vaiv'il böt da procurar quel lö central. Ella chat-ta zuond important, cha'l stabilimaint Posta possa gnir cumprà ed appellescha da restar pro quel intent.

D. J.

Il schef da fabrica declera, cha'l böt dal Cussagl sto esser da chattar üna soluziun chi vain eir acceptada da la populaziun. El ais da l'avis, chi saja meglder da suottametter a l'urna la dumonda da credit intretschada cull'opziun da vendita e na cha'l cumün stu vess ev. tgnair l'object d'ürant plü lung temp, quai chi chaschuness cuosts inütils.

N. D.

Manzuna cha culla vendita da l'hotel Rätia ha la grotta da cultura pers sias localitats e cha l'alternativa sajan propcha las localitats sü Schigliana. El appella a la cumünanza d'urna per ün schi per quista fatschenda.

T. P.

Voul savair scha'l Cussagl prevezza da vender las localitats sü Schigliana. Il Capo declera, cha quai nun ais per intant il böt dal Cussagl.

Ch. A. F.

Voul intimar da reglar cler dovairs ed obligs da Sent turissem e manzuna chi dess per quai gnir stübgia da procurar ev. magazins in chosa.

A. L.

Tir'adimaint chi sto gnir resguardada la situaziun finanziaria dal cumün, dimena quel po be investir seguond quella. Perquai sarà üna varianta maigra il plü radschunaivel.

A. B. B.

Ha temma cha la dumonda da credit pudess ir giò pell'assa scha quella vain preschantada in möd intretschà culla dumonda pella vendita.

A. G.

Orientescha, cha giuridicamaing appartegn'il local a Schigliana al turissem da Sent. Per spargnar munaida füss quel pront da surdar las localitats da Schigliana al cumün.

C. S.

S'exprim'in möd, chi dess unicamaing gnir suottamiss a la cumünanza d'urna la dumonda pel aquist dal stabilimaint ed inguott'oter.

Il Cussagl pigl'incunter tuot ils impuls a ponderaziun e preschantarà lura la dumonda a la cumünanza d'urna dals 9 gün 2013.

6. Ameglioraziun cumplessiva

Tscherna da duos commembers pella cumischiun da stima

Il president da la cumischiun da stima, vaiv'orientà al Cussagl, cha R. M. da Susch e J. R. da Zernez han inoltrà lur demischiuns sco stimadurs da la meglioraziun.

Davart da la cumischiun da l'ameglioraziun da nos cumün, vain suottamissa la proposta per duos successurs, dimena per M. N. da Tschlin (fin da qua substitut) e C. D. da Ftan (nouv commember).

Il Cussagl va d'accord cun quellas propostas e tillas suottametta a la radunanza. La tscherna vain fatt'averta e la radunanza tscherna sco novs commembers pella cumischiun da stima, cun 70 cunter 0 vuschs, a:

M. N., Tschlin

C. D., Ftan

7. Proget fusiun dals 5 cumüns

Orientaziun davart l'andamaint dal proget

Il Capo, orientescha supr'il proget da fusiun dals 5 cumüns, Ardez, Ftan, Scuol, Sent e Tarasp. Da manzunar ais il seguaint:

A chaschun da la radunanza dals 4 lügl 2012 vaiv'el orientà supra il proget.

Als 29 november 2012 ha gnü lö ün'occurrenza d'infuormaziun a Scuol.

In december dal 2012 es gnüda protramissa üna broschüra d'infuormaziun a tuot la populaziun dals 5 cumüns cun numerusas infuormaziuns.

Als 26 schner 2013 ha gnü lö ün lavuratori in chasa da scoula a Sent per tuot la populaziun dals 5 cumüns. Als 8 marz 2013 d'eira gnüda protramissa üna charta als impiegats, quai per sclerir tschertas malsgürezzas ed intschertezas in connex cul tema "collavuratuors/ras e plazzas da lavur".

- Ils contrats da lavur existents vegnan surtuts dal cumün nouv in cas d'üna fusiun.

- Las cundiziuns da lavur, specialmaing il lö da lavur, la subordinaziun ed otras fuormas e cuntgnüts da lavur pon gnir suottamiss plü tard ad eventuels müdamaints necessaris.
- Ün müdamaint dal nomer da las plazzas da lavur pervi da la fusiun dess gnir cumpensà e pussibilità cun fluctuaziuns.

La grupp dal proget da fusiun ha decis d'acceptar la dumonda dal cumün da Guarda i'l perimeter da fusiun. Cundiziun per tour sü a Guarda i'l proget es però, cha quella dumonda as basa sün üna decisiun fuormalmaing correcta, tratta d'üna radunanza cumünala convochada culla tractanda correspudenta. Guarda ha temp d'accumplir quai fin il plü tard sülla fin d'avrigl 2013.

Co vaja inavant cul proget da fusiun?

- I vain prosegui culla lavur illas singulas gruppas
- A temp ütil han darcheu lö occurrenzas d'infuormaziun pella populaziun
- Il termin da votaziun fin sülla fin da quist on nu pudarà gnir mantgnü, uschè cha probabelmaing gnarà quel fixà i'l decuors dal 2014.

Reguard la dumonda scha tuot ils cumüns ston dir schi al proget ais gnü decis illa cumischiun chi's fixarà ün quorum. Quai voul dir cha quels cumüns chi decidan ün schi a l'urna dessan far part al cumün fusiunà, e quels chi dischan na nu fan part, ma nu bloccan als oters da realisar lur fusiun.

Il Capo appellescha a votantas e votants da's confuonder dal proget da fusiun, da collavurar, da dar cuntschaint lur dubis a chaschun da lavuratoris o occurrenzas d'infuormaziun e da na far il puogn in s-charsella e star davent.

8. Varia

Suot Varia as retir'il Capo sülla reprimanda da Ch. A. F. e da M. L., fattas a chaschun da l'ultima radunanza pertocant las tractandas chi mancaivan süls protocols publicats. El po orientar ch'üna valütaziun demuossa, cha dal 2012 croudau 35% da las tractandas na publicadas sül sector da permiss da fabrica – dimena fabricats plü gronds chi han adüna darcheu stuvü gnir trattats in sezzüda fin chi d'eiran madürs pel permiss. 25% sun croudats sün dumondas e situaziuns extraordinarias dal persunal. Il rest as cumpuona da parts plü pitschnas, sco turissem, agricultura, planisaziun, finanzas ed impostas e tractandas spostadas, dimena fatschendas chi suottastan al secret d'uffizi e chi nun han dachefar inguotta cun intransparenza.

Il Capo concluda la radunanza ingrazchond pella cumparsa e l'animada discussiun. El giavüscha ün bun arriv'a chasa.

L'actuar:
Marco Fallet

Il Capo:
Albert Mayer